

Slovenci, Slovenke!

Komaj smo zadihali zrak svobode, je naša domovina na severu ogrožena po dednem sovražniku. Naši mladeniči, naši možje hitijo koroškim bratom na pomoč. To vrlo četo naših brambovcev, ki se po petletni vojski ne strašijo bojnega truda in vojaških naporov, moramo oskrbeti z vsem potrebnim.

Slovenci, Slovenke! Naši požrtvovalni prostovoljci in vojniki potrebujejo zlasti perila. Vi ga jim morate dati! V teh bridkih letih, ki so za nami, so ljudje, ki so nas sovražili, mnogokrat trkali na Vaša vrata in ste jim dajali. Sedaj dajte svojim! In če ste prej zaklepali predale pred tojci, jih sedaj odprite na stečaj za brate!

Naše požrtvovalne gospe, županja dr. Tavčarjeva, Cilka Krekova in predsednica Rdečega križa SHS Vera dr. Slajmerjeva so stopile na čelo odpora, ki si je staval nalogo, da oskrbi našo koroško armado s potrebnim perilom. Podpirajte ta odbor! Ko dajete njemu, vršite le svojo dolžnost, kakor naši možje, ki stoje pred sovražnikom.

Ljubljana, 15. januarja 1919.

Dr. Korošec.

Darovalci in darovalke mesta Maribora in okolice se prosijo, da svoje darove prineso v stanovanje profesorja Majcena (Badlove vile št. 10), od koder se bo skupno edposlalo v Ljubljano. Perilo naj je oprano in, v kolikor ni celo, zakrpano in sešito.

Mariborski okrajni zastop.

Vodstvo okrajnega zastopa mariborskega imajo sedaj v rokah Slovenci. V torek, dne 21. januarja se je vršila prva seja novega svetovalstva okrajnega zastopa. Predsedoval je vladni komisar dr. Jos. Leskovar. Povodil je zgodovinski pomen prve seje novega okrajnega zastopa. Prvokrat se v dvorani mariborskega okrajnega zastopa razpravljalo v slovenski besedi. Sedaj so nam gospodovali tujci, sedaj smo Slovenci gospodarji tega lepega obmejnega okraja. Važna naloga okrajnega zastopa je, da zboljša gospodarski položaj okraja. Ceste in živinoreja, to sta dve glavni panogi, za kateri se moramo zavzeti. Ceste so popolnoma zanemarjene, istotako tudi živina. Nemški megotci so podpisali 1 1/4 milijona kron vojnega posojila. V to svrhu so najeli posojilo pri mestni hranilnici in so omenjeno sveto v gotovini plačali. Davkoplačevalci bodo morali sedaj plačevati na leto od 1 1/4 milijona kron 50% obresti mestni hranilnici. To je veliko breme. Zategadelj bomo morali zvišati okrajne doklade. Mnogo denarja nas bo tudi stalo popraviljanje zanemarenih okrajnih cest in povzdiga živinoreje. Razprave so se udeležili naslednji člani okr. zastopa: dr. Leskovar, Robič, Žebot, dr. Sernec, Viktor Glaser, Karel Černež, Filip Galunder, Leopold Supanič in Jakob Florjancič. Sklene se, da se bo pobiralo za leto 1919 40% okrajnih doklad, da se temeljito popravijo okrajne ceste, da se izvršijo predpriprave za gradnjo mosta čez Dravo pri Dupleku, za gradnjo novih cest pri Pesnici (od lenarške ceste do kolodvora), Fram—Frajhajm in Št. Ilj—Murhof. Občine se pozove, naj takoj storijo vse potrebno, da se temeljito popravijo občinske ceste. Okraj bo prispeval za temeljite popravilo cest primerno svoto, do najvišjega zneska 50% vsem stroškom. Nadalje je okrajni zastop odločno protestiral proti neprimerni rekviziciji goveje živine in popolnoma odklanja rekvizicijo svinj.

Proti rekviziciji svinj.

Dne 21. januarja je bil na marib. okrajnem glavarstvu sestanek zaupnikov živinske vnovčevalnice. Sestanka so se udeležili tudi člani okrajnega zastopa in lepo število kmetov iz celega okraja. Šlo je za rekvizicijo goveje živine in svinj. Zborovanje je otvoril glavar dr. Lajnsič, ki je povdarjal, da so naši obmejni kraji, posebno mariborski okraj tako izžemani po dosedanjih rekvizicijah, ki so jih izvrševali Nemci, da je okraj prišel, kar se tiče živine, skoro popolnoma na kant. Pozival je vlado, naj venčar to upeševa in naj rekvizicijo goveje živine za obmejne kraje kolikor mogoče omili. Ravnatelj ljubljanske vnovčevalnice Legvart je razlagal potrebe rekvizicije. Iz njegovih besed smo posneli, da centrala v Ljubljani misli, da je pri nas na meji toliko živine, da ne vemo kam z njo. Mož je prišel tudi popolnoma nepripravljen na zborovanje. Se navadnih okrajnih izkazov ni imel s seboj. K besedi so se oglašili zaporedoma naši zaupniki. Komisar okrajnega zastopa dr. Leskovar je najodločneje ugovarjal v imenu mariborskega okrajnega zastopa proti

meravani čezmerni rekviziciji živine, posebno svinj ker je okraj itak popolnoma izžet po Nemcih. E nako stališče so zavzemali naši možje: Galunder, Florjancič, Černež, Žebot in drugi. Dosegli smo uspeh. Mariborski okraj mora dati odlej samo 150 glav živine na mesec, t. j. približno 1 glava za vsako občino ali 1/3 0/0 vse živine v okraju Slov. graški in Ljutomerški okraj, ki dosedaj nista toliko irpela, morata oddati za prehrano Maribora, vo jastva in železničarjev 1 0/0 vse svoje živine. Med zborovanjem je došlo iz Ljubljane telefonične po ročilo poverjenika dr. Verstovšeka, da je Narodna vlada v Ljubljani ustavila nameravano rekvizicijo svinj. Navzoči so vzeli to poročilo z veseljem na znanje in so navdušeno klicali: »Živijo dr. Ver stovšek!« — S skupnim in odločnim nastopom smo dosegli ta dan za naše kmetisko ljudstvo na meji lepe uspehe.

Politične vesti.

Slovenski kapucini iz Lipnice izgnani. Onemoglo sovraštvo Nemcev do Jugoslovancev je naravnost smešno. Dolgo se že bili v Lipnici slovenski patri Nemcem trn v peti. Večkrat so povpraševali, kdaj bodo odšli v Jugoslavijo in tudi grozili so jim in jih prav po barbarsko zmerjali. Ker pa se sloven ski patri niso odstrašili, so pisali na predstojništvo samostana, da bodo sami naredili red in očistili samostan. Predstojnik je šel vprašat lipniškega žu pana, kaj je pravzaprav na vsej stvari. Župan je sicer rekel, da mu ni nič znanega, vendar je na pisal poziv, da morajo trije slovenski patri in eden brat zaradi javne varnosti in varnosti lipniškega samostana nemudoma oditi. Patri so takoj drugi dan odpotovali v Celje, srečni in zadovoljni, da so se rešili enkrat nadutih Nemcev in beraške Avstrije.

Mariborski okrajni zastop. Vladni komisar dr. Leskovar je za člane (svetovalce) mariborskega o krajnega zastopa imenoval naslednje gospode: Karel Černež, J. Florjancič, Viktor Glaser, oskrb nik Gselman, Alojzij Jager, Jakob Pavlič, Franc Pišek, dr. Vl. Sernec, Matej Širaki, Leopold Supanič in Franjo Žebot. Svetovalstvo je imelo v to rek, dne 21. jan., pod predsedstvom dr. Leskova rja svojo prvo sejo.

Okrajni šolski svet Maribor. Vladni komisar dr. Leskovar je iz skupine okrajnega zastopa imeno val sledeče člane v okrajni šolski svet: Dr. K. Koderman, dr. Josip Leskovar, dr. Franc Rosina, prof. Ivo Vreže in Franjo Žebot.

Rogaški okrajni zastop razpuščen. Pred mese cem so izstopili vsi zastopniki kmetov in občin in 3. t. m. prestovoljno vsi Nemci. Garantom je ime novan g. okrajni sednik Rudolf Potočnik. Istega dne je imel sejo novi okr. šolski svet, ki je pa slovenil rogaško in slatinsko šolo, odslovil šest nemških učiteljskih moči ter imenoval za nad učitelja edlična Slovenca za rogaško in slatinsko šolo.

Nemške surovine v Mariboru. Nemškutarski in nemški pobalini so že dvakrat z gojem in člove škim blatom pomazali več slovenskih hiš. V Mlin ski ulici so se spravili na hišo g. Žunderla. Če kdo izve za te barabe, naj jih takoj naznani poli cij. — Opravičen je tudi sum, da so Nemci sami pederli Tegethofov spomenik, da bi javno mnenje spravili nad Slovence. Nemška surovost postaja zopet vedno večja.

Jugoslovanski shod se vrši v nedeljo, dne 26. prosinca v Guštanju v Matiški dolini na Koroškem. Vspored: Ob 9 uri slavnostna sv. maša na Glav nem tgu. Po sv. maši zaprisega koroških jugo slovanskih vojakov in slavnostni govor. Jugoslo vani! Rridite v obilnem številu na ta shod!

Shodi v ormoškem okraju. V nedeljo, dne 19. t. m. sta se vršila v našem okraju dva shoda in sicer pri Veliki Nedelji in Središču, ki sta bila baje dobro obiskana. Na shodih so govorili po slanci gg. Brencič, Vesenjaki in Pušenjak, na shodu v Središču tudi g. Rojs. Povsod so se sprejela resolucije, ki protestirajo proti nasilnostim Italija nov in Nemcev ter Madžarov ter zahtevajo, da se prikloni Goriška, Trst, Istra, Koroška, Medžimurje in Prekmurje Jugoslaviji. Po shodu v Središču se je razpravljalo o raznih važnih vprašanjih, kakor o rekviziciji živine, o paprtju meje v Medžimurju, o sejnih, o žigossanju denarja na Hrvaškem, o vojaših posojilih itd. in je podal g. Pušenjak po trebnja pojasnila. V obeh krajih se začne z orga nizacijo stranke v vseh občinah; v Središču se je izvelil odbor S. K. Z. za cele župnije s pred sednikom g. Rud. Lukačič.

Angleži v Mariboru. V torek, dne 21. t. m. se je peljalo skozi Maribor 120 angleških vojakov in

častnikov. Pozdravil jih je na kolodvoru mestni poveljnik Zvirn. Angleži potujejo iz Dunaja v Trst. Prišli so iz Tirolske. Potujejo samo v dobrodelnih zadevah. Angleži so se živo zanimali za položaj obmejnih Slovencev.

Volitve na Nemškem. Preteklo nedeljo so bile v Nemčiji volitve za ustavotvorno skupščino. Po večini so se vršile v miru in redu, le po nekate rih krajih je bilo nekaj rabuk in pretepov. Največ glasov so dobili večinski socialni demokratje, ven dar pa ne toliko, da bi število zanje oddanih gla sov presegalo število glasov, ki so jih dobile meš čanske stranke skupaj. Katoliška stranka, imeno vana centrum, se je dobro držala, v nekaterih vo lilnih okrajih celo izvrstno, na Bavarskem je do bila več glasov kakor socialno-demokratska stran ka. Radikalni socialisti, ki bi radi takoj vse imetje pretvorili v imetje družbe ali države in iz vseh ljudi napravili člane socialistične države, so pogo reli na celi črti. Kakšna bo bodoča nemška vlada, se zdaj še ne da reči. Ena možnost je ta, da se vse meščanske stranke združijo in ustanovijo svo jo vladu, ki pa bi imela težko stališče in hude boje z veliko socialdemokratsko opozicijo. Druga možnost pa je ta, da se socialni demokratje združijo s to ali drugo svobodnomiselno meščansko stranko ter prevzamejo vladu. Najbolj se jim po nuja takozvana nemško demokratska stranka, ki je pri volitvah dobila veliko glasov. In ta druga možnost je verjetnejša.

Tedenske novice.

Conjenim naročnikom! Novoleto je minilo, treba bo zopet plačati list. Ker je zveza z Du najem silno slaba, zato letos ne bomo pri ložili položnic za pošiljatev naročnine. Položnice potrebujejo v sedanjih razmerah cele 3 tedne, predno pridejo v naše roke; medtem pa se naročniki hudujejo na nas, da siravno nismo nič krivi. Letos torej kupite de narno nakaznico in nam po nji pošljite na ročnino. Nakaznico morate dobro izpolniti. Na tančno napišite ob robu svoj naslov; t. j: ime, kraj prebivanja in pošto, da ne bo zmot. Denar pošljite na naslov: Slovenski Gospodar v Mariboru. Obenem napišite tudi poleg svojega imena, ali ste star ali nov naročnik, ker nam stem silno olajšate delo in preprečite zmote pri pošiljanju lista. Začnite uaročnino takoj zdaj pošiljati da ne pride ob novem letu vse naenkrat, ker bi ne bilo mogoče gladko opraviti. Slov. Gos podar stane za celo leto K 8.—, za pol leta K 4.—, za četrt leta K 2.—.

Mariborski Orel ima svoj občni zbor v soboto, dne 25. januarja ob 6. uri zvečer. Lokal se bo še naznanil.

† Ana Rapoc. Dne 19. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezni gospa Ana Rapoc, veleposestnica na Tržaški cesti in vdova po znanem rodoljubu Jo zefu Rapocu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 22. t. m. ob 8. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopa lišče v Pobrežju. Naj v miru počiva! Žalujočim pa naše sožalje!

Spomeniki, ki stojijo na raznih krajih v Mari boru, nekaterim ljudem niso po godu in zato so jih začeli poškodovati. To se je zlasti zgodilo Tegethofovemu spomeniku, katerega so nezane osebe pokvarile, vsled česar so ga drugi krog i spravili na varno. Mi tako počenjanje odločno ob sojamo kot nevredno omikanih ljudi, katerim ne pristaja razbijanje. Pride čas, ko se bomo mirno in pametno pogovorili kakšni spomeniki sodijo na ulice in prostore Maribora.

Ekspozitura državne policije v Mariboru sprejme večše osebe v službo za cenzuro pisem. Oglasiti se je treba v pisarni Stolni trg št. 11.

Ubegli župan. V občini Gradišče (Schloßberg) pri Lucanah nimajo župana. Ko je župan zvedel, da so Slovenci zasedli Lucane, je kar čez noč iz ginil. Velika občina je sedaj v velikem neredu. Ljudje želijo, da bi se za župana imenoval Slo venec Greger Železnik na Gradišču št. 14.

Vinski gospodarje. »Novine« tolažijo vinograd nike zaradi nizkih cen vina, pišeč: Nikaj se ne starajte, če cena vini kaple. Vino samo v redi mejte, pride že čas, da pošteno stržite svoj vinski pov. Kak znate vinski pov vgrske države, so na vake v tihinskem pončali. Ker pa ta spravlati zj nemremo, zato je cena vini spadnola. Da se meje odprejo, ka do na tihinsko vozili, vino svo jo ceno nazaj dobi.